

การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจของกรมป่าไม้

โดย ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

จัดทำข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖

ประวัติความเป็นมา

การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจถูกกำหนดเป็นนโยบายป่าไม้แห่งชาติขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๒๘ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๑๒ “ให้มีการพัฒนาด้านป่าไม้ โดยการส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนและภาครัฐภายในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการอุตสาหกรรมและสนับสนุนให้มีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าในที่ดินของรัฐ และการปลูกป่าตามหัวไร่ ปลายนา หรือปลูกป่ารายย่อยเพื่อประโยชน์ใช้สอยในครัวเรือน และข้อ ๑๙ “ให้มีสิ่งจูงใจในการส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนด้วย”

ปี ๒๕๒๘ กรมป่าไม้ได้ตั้งสำนักส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำด้านการประกอบอาชีพการปลูกสร้างสวนป่าแก่ภาคเอกชน และปี ๒๕๓๕ ได้จัดตั้งส่วนปลูกป่าภาคเอกชนขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกสร้างสวนป่า โดยเฉพาะในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง เพื่อเร่งให้มีการปลูกต้นไม้ให้มีพื้นที่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

ต่อมา ในปี ๒๕๖๒ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมปลูกไม้มีค่าและสวนป่าเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของภารกิจและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนปฏิรูปประเทศ ตลอดจนสถานการณ์ของโลกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน กรมป่าไม้จึงจัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๕๙๕/๒๕๖๒ เรื่อง ให้จัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ โดย ๑. ให้ส่วนปลูกป่าภาคเอกชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า ส่วนเศรษฐกิจป่าไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ และส่วนด้านป่าไม้ สำนักป้องกันรักษาและควบคุมไฟป่า (ตามคำสั่งกรมป่าไม้ที่ ๒๙๘๕/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๙) มาผนวกร่วมกับสำนักรับรองการป่าไม้ และ ๒. ให้เปลี่ยนชื่อ “สำนักรับรองการป่าไม้” เป็น “สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้” โดยให้สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจป่าไม้ ตลอดจนติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจป่าไม้ ทางด้านการผลิต การใช้ประโยชน์และการตลาดไม้ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานสินค้าไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และของป่า ให้รองรับกับมาตรฐานกฎกติกาทางการค้าระหว่างประเทศ เสนอแนะนโยบายและทำที่ในการเจรจาการค้าสินค้าไม้และการลงทุนภาคการป่าไม้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจภาคการป่าไม้ระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบการค้าเสรีข้อตกลงระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจทุกรูปแบบ ทั้งการปลูกสร้างสวนป่าในที่ดินเอกชนการปลูกไม้ในที่ดินของรัฐที่ได้รับการอนุญาต การดำเนินการสหกรณ์สวนป่า รวมทั้งการดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยสวนป่า และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบธุรกิจการป่าไม้ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีองค์ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าประเภทไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ และของป่า รวมทั้งให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบชนิด ถิ่นกำเนิดและความถูกต้องตามกฎหมายของสินค้าไม้ ผลิตภัณฑ์ไม้ของป่า ไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ และการขออนุญาตนำเคลื่อนที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำเข้าและส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

โครงสร้างหน่วยงาน ประกอบด้วย ๕ ส่วน ได้แก่ ส่วนอำนวยการ ส่วนมาตรฐานการป่าไม้ ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ ส่วนส่งเสริมธุรกิจการป่าไม้ และส่วนรับรองการป่าไม้

โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจของกรมป่าไม้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตลอดจนที่ดินของรัฐที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ โดยมีหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการสนับสนุนในส่วนของเงินอุดหนุนหรือกล้าไม้ของแต่ละโครงการที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ตรงกับความต้องการประชาชน และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ดำเนินการ ทั้งการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็ว การส่งเสริมการปลูกไม้โตช้า และการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแทรกในพื้นที่ยางพาราหรือพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เต็มศักยภาพ โดยมีโครงการส่งเสริมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น ๒ ช่วง ดังนี้

1. ช่วงที่ ๑ โครงการที่เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๖๐

๑. โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๒) และโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๙)

เริ่มจากโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๒ และเปลี่ยนเป็นโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๙ มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำที่ดินปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ โดยให้เงินทุนสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอัตรา ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท โดยแบ่งจ่าย ๕ ปี ปีแรกจ่ายไร่ละ ๘๐๐ บาท และในปีต่อไป จ่าย ๗๐๐, ๖๐๐, ๕๐๐ และ ๔๐๐ บาท ตามลำดับ ปลูกต้นไม้ตามชนิดพันธุ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ต้นต่อไร่ ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๔๕ เป็นปีสุดท้ายที่ได้รับงบประมาณสำหรับส่งเสริมผู้เข้าร่วมโครงการรายใหม่ จากนั้นได้รับงบประมาณเฉพาะในการติดตามให้คำแนะนำและเบิกจ่ายเงินสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบ ดังนี้

- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า พ.ศ. ๒๕๓๖
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า พ.ศ. ๒๕๓๗
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. โครงการส่งเสริมปลูกป่าในที่ดินเกษตรกรได้รับเอกสารสิทธิทำกิน (สทก.) และต่อเนื่องเป็นกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๙)

เริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามยุทธศาสตร์เรื่องการจัดการที่ดินและส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ ที่ดำเนินการเพื่อออกเอกสารสิทธิทำกิน (สทก.) ให้ประชาชนที่ถือครองพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และให้ส่งเสริมอาชีพด้านป่าไม้ในพื้นที่ที่ออกเอกสารสิทธิ (สทก.) ควบคู่ไป เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจน และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปลูกไม้เศรษฐกิจเสริมในพื้นที่ทำกิน เกิดรายได้เพิ่มเติมจากการทำเกษตรกรรม ซึ่งโครงการจะสนับสนุนกล้าไม้จำนวน ๓๐๐ กล้าต่อไร่ (ปลูก ๒๗๐ กล้า ปลูก

ซ่อม ๓๐ กล้า) ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับเอกสารสิทธิทำกินแล้ว หรืออยู่ระหว่างการออกเอกสารสิทธิทำกิน ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ทั้งรูปแบบการปลูกเติมแปลง และการปลูกผสมผสานในลักษณะวนเกษตร ชนิดไม้ที่ส่งเสริมจะพิจารณาจากความต้องการของเกษตรกรและความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและให้คำแนะนำทางวิชาการด้านป่าไม้ ต่อมามีการชะลอการออกเอกสารสิทธิทำกิน (สทก.) และมีประชาชนที่มีเอกสารสิทธิประเภทอื่นต้องการเข้าร่วมโครงการ จึงมีการส่งเสริมในพื้นที่ประชาชนที่มีเอกสารที่ดินที่เอกสารสิทธิชอบด้วยกฎหมาย

๓. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓)

เริ่มการดำเนินงานในกลางปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ภายใต้ยุทธศาสตร์ การฟื้นฟูสภาพป่าเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน (สมัยรัฐธรรมนูญนงคัวรรณ เทพสุทิน) ดำเนินการส่งเสริมประชาชนปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับรองรับโรงไฟฟ้าชีวมวล โดยสนับสนุนกล้าไม้โตเร็ว จำนวน ๔๐๐ ต้น/ไร่ มีระยะปลูกไม่น้อยกว่า ๑ X ๒ เมตร สามารถเข้าโครงการทั้งรูปแบบปลูกเต็มพื้นที่ และปลูกเป็นรายต้น นับจำนวน ๔๐๐ ต้น เป็น ๑ ไร่ และสนับสนุนเงินให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐๐ บาทต่อไร่ แบ่งจ่าย ๒ ปี ปีแรก ๕๐๐ บาท ปีที่สอง ๓๐๐ บาท โดยกรมป่าไม้รับงบประมาณสำหรับสนับสนุนการปลูกในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพียงปีเดียว ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับงบประมาณสำหรับการติดตามและตรวจการเบิกจ่ายเงินปีที่สองแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อเป็นพลังงานทดแทน พ.ศ. ๒๕๕๒ และได้ออกระเบียบฯ ฉบับเพิ่มเติมเรื่องการจ่ายเงินปีที่สองขึ้นมารองรับ

๔. โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม (ศสส.)

แบ่งการดำเนินโครงการ เป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ และช่วงที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ ดังนี้

ช่วงที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔

เป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕ (งบเงินกู้) กรมป่าไม้เสนอแผนส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ ทั้งไม้โตเร็วและไม้โตช้า เพื่อหวังผลการผลิตไม้เศรษฐกิจรองรับอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้ เช่น โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงงานเยื่อกระดาษ ไม้ก่อสร้าง ไม้แปรรูป ไม้บาง และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น โดยสนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๔๐๐ ต้นต่อไร่ และสนับสนุนเงินให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการอัตราไร่ละ ๒,๕๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๒ ปี ปีแรก ไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท และปีที่สอง ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งกรมป่าไม้ได้เสนอของบประมาณ จำนวน ๓ ปี (ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ปีละ ๗๕,๐๐๐ ไร่ รวม ๑๕๐,๐๐๐ ไร่ และปี ๒๕๕๕ จะเป็นการจ่ายเงินปีที่ ๒ ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี ๒๕๕๔ ตามกรอบระยะเวลาเงื่อนไขการเสนอของบจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งที่กำหนดไว้ให้โครงการสิ้นสุดปีที่ ๓ ซึ่งปรากฏว่า กรมป่าไม้ได้รับงบประมาณจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง เพื่อปลูกปีแรกเฉพาะใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เท่านั้น ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับงบประมาณประจำปีเพื่อติดตามและตรวจการเบิกจ่ายเงินปีที่สองแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ หลักเกณฑ์ให้ปลูกต้นไม้ตามบัญชีที่กำหนด ๒ บัญชี จำนวนเฉลี่ย ๔๐๐ ต้นต่อไร่ โดยบัญชีที่ ๑

(ไม้โตเร็ว) ปลูกไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ต้น แต่ไม่เกิน ๓๔๐ ต้นต่อไร่ และบัญชีที่ ๒ ปลูกไม่น้อยกว่า ๖๐ ต้น แต่ไม่เกิน ๑๐๐ ต้น

ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ช่วงแรก ปี ๒๕๕๓ กรมป่าไม้ไม่ได้ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน แต่ใช้วิธีการกำหนดแนวทางปฏิบัติและหนังสือสั่งการหน่วยปฏิบัติ ต่อมาได้ออกระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๔

ช่วงที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

เป็นการดำเนินงานภายใต้งบประมาณประจำปีของกรมป่าไม้ โดยสนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๔๐๐ ต้นต่อไร่ และสนับสนุนเงินให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการอัตราไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๓ ปี ปีแรก ไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท ปีที่สอง ไร่ละ ๘๐๐ บาท และปีที่สาม ไร่ละ ๗๐๐ บาท ซึ่งกรมป่าไม้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการปลูกปีแรก ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ เท่านั้น และในปีงบประมาณถัดไป ได้รับงบประมาณเพื่อติดตามและตรวจการเบิกจ่ายเงินปีที่สอง และปีที่สาม แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ปลูกต้นไม้ตามบัญชีที่กำหนด ๒ บัญชี จำนวนเฉลี่ย ๔๐๐ ต้นต่อไร่ สามารถปลูกไม้บัญชีที่ ๑ (ไม้โตเร็ว) ได้ไม่เกินร้อยละ ๗๕ ของต้นไม้ที่ปลูกทั้งหมด ซึ่งในการดำเนินการโครงการ กรมป่าไม้ได้อออกระเบียบสำหรับกำกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการปลูกไม้เศรษฐกิจ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐)

ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพียงปีเดียว โดยสนับสนุนกล้าไม้จำนวน ๓๐๐ กล้าต่อไร่ (ปลูก ๒๗๐ กล้า ปลูกซ่อม ๓๐ กล้า) ให้แก่ผู้ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่ทั้งรูปแบบการปลูกเต็มแปลง และการปลูกผสมผสานในลักษณะวนเกษตร ชนิดไม้ที่ส่งเสริมจะพิจารณาจากความต้องการของเกษตรกรและความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและให้คำแนะนำทางวิชาการด้านป่าไม้

๖. โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (พพศ.) (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

เป็นการดำเนินโครงการ เพื่อต้องการเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศให้ครบตามเป้าหมาย ๑๕ % ของพื้นที่ประเทศ โดยสนับสนุนกล้าไม้ให้แก่ผู้ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ต้นต่อไร่ กำหนดชนิดไม้ตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้ที่ปลูกตามโครงการฯ ซึ่งมีทั้งพันธุ์ไม้โตช้าและไม้โตเร็ว เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการเพียง ๒ ปีเท่านั้น

๗. โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ (ศสส.๒) (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓)

เป็นการดำเนินโครงการ เพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ สำหรับผลิตไม้เพื่อการใช้สอยให้เพียงพอภายในประเทศ และสร้างอาชีพด้านป่าไม้ให้กับประชาชน อีกทั้งเพิ่มจำนวนต้นไม้ที่จะช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์

สร้างสมดุลธรรมชาติ โดยให้เงินทุนสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอัตรา ไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๕ ปี ปีแรกจ่ายไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท และในปีต่อไป จ่าย ๗๐๐, ๘๐๐, ๙๐๐ และ ๑,๖๐๐ บาท ตามลำดับ เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการปลูกต้นไม้เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ต้องปลูกลักษณะต่อเนื่องเป็นแปลงเดียวกัน โดยกำหนดชนิดไม้ที่ปลูกตามโครงการเป็นไม้รอบตัดพินยาวตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการฯ ตามที่กรมป่าไม้กำหนด เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยกรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้จำนวน ๒๐๐ ต้นต่อไร่ ทั้งนี้หากผู้เข้าร่วมโครงการประสงค์จะปลูกไม้ชนิดอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบัญชี ให้รายงานกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ

โครงการนี้ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นปีสุดท้ายที่ได้รับงบประมาณสำหรับส่งเสริมผู้เข้าร่วมโครงการรายใหม่ จากนั้นได้รับงบประมาณเฉพาะในการติดตามให้คำแนะนำและเบิกจ่ายเงินสนับสนุนแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนในการบำรุงป่าปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔ และปีที่ ๕ ภายใต้โครงการ สศส.๒ ถูกนำไปควบรวมไว้กับโครงการใหม่ที่เกิดขึ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คือ โครงการสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ แต่การดำเนินงานให้ถือปฏิบัติตามแนวทางและระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ภายใต้โครงการ สศส.๒ เดิม กรณีเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเสียชีวิต กรมป่าไม้ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติ ตามหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๑๓.๓/๗๓๖๕ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ เสียชีวิต

ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบ ดังนี้

- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ระยะที่ ๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

II. ช่วงที่ ๒ โครงการที่เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน

๘. โครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ยางพาราและพื้นที่เกษตรกรรม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน)

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินที่ปลูกไม้ยางพาราและทำเกษตรกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยการปลูกไม้เศรษฐกิจแทรกในพื้นที่ กรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๕๐ ต้นต่อไร่ ทั้งนี้ มีได้กำหนดบัญชีชนิดไม้ สามารถปลูกได้ทั้งไม้โตช้าและไม้โตเร็ว ให้พิจารณาตามความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ ตลอดจนตรงตามความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ

๙. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ปัจจุบัน)

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกไม้โตเร็ว เช่น ไม้สกุลอะคาเซีย ยูคาลิปตัส สนทะเล ไม้ทุกชนิด เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบรองรับอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ โดยกรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๓๐๐

ต้นต่อไร่ และให้เงินทุนสนับสนุนแก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการอัตรา ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๓ ปี ปีแรกจ่ายไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท ปีที่สอง จ่ายไร่ละ ๘๐๐ และปีที่สาม จ่ายไร่ละ ๗๐๐ บาท ตามลำดับ เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการปลูกต้นไม้ เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ต้องปลูกลักษณะต่อเนื่องเป็น แปลงเดียวกัน โดยกำหนดชนิดไม้ที่ปลูกเป็นไม้โตเร็วตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการฯ กรณีเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการเสียชีวิต กรมป่าไม้ได้มีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติ ตามหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๑๓.๓/๙๙๑๘ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่อ อุตสาหกรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

และในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบ ดังนี้

- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริม การปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริม การปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน โครงการส่งเสริม การปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๐. โครงการส่งเสริมปลูกไม้โตเร็วเพื่อพลังงานทดแทน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ปัจจุบัน)

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกไม้โตเร็ว เช่น ไม้สกุลอะคาเซีย ยูคาลิปตัส ไม้ ทุกชนิด กระถินยักษ์ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบรองรับอุตสาหกรรมด้านพลังงาน โดยกรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๘๐๐ ต้นต่อไร่ ในการปลูกต้นไม้ให้พิจารณาความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ แหล่งรับซื้อ ตลาดไม้ ตลอดจนระยะทาง ในการขนส่งเข้าโรงงาน โดยกำหนดชนิดไม้ที่ปลูกตามโครงการเป็นไม้โตเร็วตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการฯ

๑๑. โครงการสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ปัจจุบัน)

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจที่เป็นไม้โตช้า ไร่ใช้ สอยในครัวเรือนและจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยกรมป่าไม้สนับสนุนเงินอุดหนุนในการปลูกและบำรุง ดูแลต้นไม้ ในปี ๑ เมื่อมีการปลูกต้นไม้ครบตามจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ต้นต่อไร่ เป็นเงินจำนวน ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท โดยกำหนดชนิดไม้ที่ปลูกตามโครงการเป็นไม้โตช้าตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการฯ หากผู้เข้าร่วมโครงการ ประสงค์จะปลูกไม้ชนิดอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีให้รายงานกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ ช่วงแรกที่เริ่มดำเนินโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดการแบ่งจ่ายเงินอุดหนุนเป็น ๒ งวด คือ งวดที่ ๑ จ่ายไร่ละ ๕๐๐ บาท ภายในเดือนพฤษภาคม และงวดที่ ๒ จ่ายไร่ละ ๕๐๐ บาท ภายในเดือนกันยายน แต่ในการ ปฏิบัติงานจริงพบว่า เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินอุดหนุนได้ทัน ภายในงวดที่ ๑ ภายในเดือนพฤษภาคม ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความสะดวก คล่องตัว และไม่ขัดกับ ระเบียบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมป่าไม้จึงได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กรณีที่ไม่สามารถจ่ายเงินได้ทันภายใน งวดที่ ๑ ก็ให้สามารถจ่ายเงินอุดหนุนจำนวน ๑ งวด ภายในเดือนกันยายน และกำหนดให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ให้จ่ายเงินอุดหนุน เพียง ๑ งวด จ่ายไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ภายในเดือนกันยายน

ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบ ดังนี้

- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบประมาณอุดหนุน โครงการสนับสนุน การปลูกไม้เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓
- ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ งบประมาณอุดหนุน โครงการสนับสนุน การปลูกไม้เศรษฐกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๒. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔ และ ๕ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน)

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้มีการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตโครงการ ที่ดินทำกินให้กับชุมชน (คทช.) เพื่อใช้เป็นวัตถุประสงค์รับอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ และไว้ใช้สอยในครัวเรือน โดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ที่มีสิทธิใช้ประโยชน์ที่ดินโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติลุ่มน้ำ ชั้น ๓, ๔, และ ๕ ก่อนมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่มีสมุดประจำตัวผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำกินในชุมชนตามนโยบาย รัฐบาลในลักษณะแปลงรวม หรือมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อราษฎรที่คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) มีมติเห็นชอบและรับรองรายชื่อให้เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินทำกิน โดยกรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้ จำนวน ๒๒๕ ต้นต่อไร่ แบ่งเป็นไม้โตเร็ว จำนวน ๒๐๐ ต้นต่อไร่ ไม้โตช้า ๒๕ ต้นต่อไร่ และให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการอัตรา ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท แบ่งจ่าย ๓ ปี ปีแรกจ่ายไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท ปีที่สอง จ่ายไร่ละ ๘๐๐ และปีที่สาม จ่ายไร่ละ ๗๐๐ บาท ตามลำดับ เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการปลูกต้นไม้เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดชนิดไม้ที่ปลูก ตามบัญชีรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการฯ

ในส่วนของการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ กรมป่าไม้ได้ออกระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการควบคุม การใช้จ่ายงบประมาณ งบประมาณอุดหนุน โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔ และ ๕ ก่อนมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑

สำหรับการดำเนินงานในปีแรก คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีเป้าหมายการดำเนินงาน ๘,๖๐๐ ไร่ ปรากฏว่า สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี) และสำนัก จัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี แจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์และรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว ปรากฏว่า ประชาชนที่มีพื้นที่ผ่านเงื่อนไขของโครงการมีจำนวน น้อย และที่ดินของราษฎรที่สนใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการอนุญาตตามแนวทางในการจัดที่ดินทำกินให้ ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งคาดว่าคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) ไม่สามารถรับรองรายชื่อ ให้เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินทำกินได้ทันในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตาม เป้าหมายตามแผนงานที่กำหนด และไม่กระทบต่อตัวชี้วัดของกรมป่าไม้ กรมป่าไม้จึงได้มีการเพิ่มเติมคุณสมบัติของ ผู้เข้าร่วมโครงการ และหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ ให้สามารถดำเนินงานในรูปแบบของโครงการส่งเสริมการ ปลูกต้นไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำหรับการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์เดิมของโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๓,๔ และ ๕ ก่อนมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สรุปผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการดำเนินงานใน

พื้นที่ คทช. จำนวน ๙๓๒ ราย พื้นที่ ๕,๔๔๗ ไร่ และในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน
จำนวน ๒๕๒ ราย พื้นที่ ๓,๑๕๓ ไร่
